

Promemoria

Kompletterande förslag med anledning av en ny
förverkandelagstiftning

Justitiedepartementet
Ju2024/01517

Innehållsförteckning

1	Promemorians huvudsakliga innehåll	4
2	Författningsförslag	5
2.1	Förslag till lag om ändring i bötesverkställighetslagen (1979:189)	5
2.2	Förslag till förordning (2024:000) om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot	6
2.3	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2024:000) om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot	15
2.4	Förslag till förordning om ändring i strafföreläggandekungörelsen (1970:60)	16
2.5	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem	17
2.6	Förslag till förordning om ändring i bötesverkställighetsförordningen (1979:197)	18
2.7	Förslag till förordning om ändring i utsökningsförordningen (1981:981)	19
2.8	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten	21
2.9	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet	23
2.10	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2004:1319) om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m.	24
2.11	Förslag till förordning om ändring i polisförordningen (2014:1104)	25
2.12	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2024:230) om ändring i polisförordningen (2014:1104)	26
3	Ärendet	27
4	En ny förverkandelagstiftning	27
4.1	Allmänt om förverkande	27
4.2	Närmare om reformen	29
5	Behovet av kompletterande regler och följdändringar	30
5.1	Bötesverkställighetslagens reglering om verkställighet av en dom om värdeförverkande behöver kompletteras	30
5.2	En ny förordning om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot	31
5.2.1	En förordning som kompletterar den nya förfarandelagen	31
5.2.2	Utredning om självständigt förverkande	32

5.2.3	Beslut om förverkande som fattas av brottsbekämpande myndigheter i vissa fall	35
5.2.4	Informationsskyldighet.....	37
5.2.5	Ersättning till rättsliga biträden m.m.	37
5.3	Uppgiftsskyldighet för Skatteverket i en utredning om självständigt förverkande.....	38
5.4	Polismyndigheten ska göra utbetalningar till följd av vissa förverkandebeslut	41
5.5	Följändringar	42
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	43
7	Konsekvenser	43
8	Författningskommentar	44

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

Promemorian innehåller förslag på bestämmelser som kompletterar regeringens förslag i propositionen En ny förverkandelagstiftning (prop. 2023/24:144). I propositionen föreslås bl.a. att det införs en ny förverkandeform, självständigt förverkande, och en ny lag om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot.

I promemorian föreslås ändringar i bötesverkställighetslagen och bötesverkställighetsförordningen som innebär att förverkande av egendom som innefattar betalningsskyldighet ska kunna verkställas enligt den regleringen oavsett om förverkandet utgör särskild rättsverkan av brott. Vidare föreslås en ny förordning som innehåller bestämmelser om tillämpningen av den nya förfarandelagen och vissa ändringar i andra förordningar.

Ändringarna i bötesverkställighetslagen och bötesverkställighetsförordningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2025. Övriga ändringar föreslås träda i kraft den 8 november 2024, vilket är samtidigt som den nya förverkandelagstiftningen enligt propositionen ska träda i kraft.

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i bötesverkställighetslagen (1979:189)

Härigenom föreskrivs att 1 § bötesverkställighetslagen (1979:189) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Bötesstraff verkställs genom uppbörd eller indrivning. Regeringen bestämmer, i vad mån uppbörd *skall* ske.

Lagens bestämmelser om böter gäller också vite. Bestämmelserna i 1–13 §§ gäller dessutom sådan särskild rättsverkan av brott som innefattar betalningsskyldighet. Vad som sägs i lagen om dom gäller även beslut.

1 §¹

Bötesstraff verkställs genom uppbörd eller indrivning. Regeringen bestämmer, i vad mån uppbörd *ska* ske.

Lagens bestämmelser om böter gäller också vite. Bestämmelserna i 1–13 §§ gäller dessutom *sådant självständigt förverkande och* sådan särskild rättsverkan av brott som innefattar betalningsskyldighet. Vad som sägs i lagen om dom gäller även beslut.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

¹ Senaste lydelse 1983:352.

2.2 Förslag till förordning (2024:000) om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om tillämpningen av lagen (2024:000) om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot.

Utredning om självständigt förverkande

2 § Ett beslut att inleda en utredning om självständigt förverkande ska sättas upp särskilt eller antecknas i akten. Det ska framgå vem som har fattat beslutet.

3 § Den som leder en utredning om självständigt förverkande har ansvar för utredningen i dess helhet. Han eller hon ska se till att utredningen bedrivs effektivt och att den enskildes rättssäkerhetsintressen tas till vara. Den som leder en utredning ska ge dem som biträder honom eller henne behövliga direktiv för arbetet.

4 § Polismyndigheten och Säkerhetspolisen får utse en anställd vid myndigheten att inleda en utredning om självständigt förverkande endast om denne har den utbildning, kompetens och erfarenhet som behövs.

Polismyndigheten och Säkerhetspolisen får för sina verksamhetsområden meddela ytterligare föreskrifter om vilka som får utses att inleda en utredning om självständigt förverkande.

Förhör

5 § Förhör ska, om inte utredningens behöriga gång eller polisens eller åklagarens arbete avsevärt försvåras, hållas på den tid och plats som kan antas medföra minsta olägenhet för den som ska höras. Förhör ska även i övrigt ordnas på ett sätt som inte tar tid i onödan för den hörde.

Den som ska höras bör om möjligt kallas till förhöret i god tid, om det inte bedöms olämpligt med hänsyn till utredningen.

6 § Den som under en utredning om självständigt förverkande inställt sig till förhör har rätt till ersättning av allmänna medel enligt förordningen (1982:805) om ersättning av allmänna medel till vittnen, m.m.

Ersättning betalas inte om den hörde avvikit eller undandragit sig utredning eller på annat sätt försvårat sakens utredning, eller om han eller hon uppsåtligen orsakat att han eller hon blivit kallad till förhör utan att det funnits skälig anledning till det. Ersättning betalas inte heller om det finns skälig anledning att anta att egendom kan komma att förverkas och den hörde är den som en talan om självständigt förverkande kan komma att riktas mot eller om det i övrigt med hänsyn till den hördes förhållande till saken inte är skäligt att ersättning betalas.

Trots andra stycket får ersättning för kostnad för återresa betalas till den som hämtats till förhör, om han eller hon inte kan betala för återresan.

7 § Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller åklagaren meddelar beslut om ersättning.

8 § Skriftligt besked om beslutet om ersättning ska genast tillhandahållas den ersättningsberättigade. Denne har rätt att få ersättningen omedelbart mot kvitto.

9 § På begäran av den som anges i 6 § första stycket ska Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller åklagare betala lämpligt förskott.

10 § Den som förhörs ska, om det kan antas vara av värde, uppmanas att till den som leder utredningen anmäla adressändring som inte är tillfällig. En sådan uppmaning ska avse den beräknade tiden fram till dess målet är avslutat, genom en dom som fått laga kraft eller på annat sätt. Den myndighet som tar emot en anmälan om adressändring ska vid behov vidarebefordra den till den domstol eller annan myndighet som handlägger målet.

11 § Om det under en utredning om självständigt förverkande uppkommer en fråga om hämtning till förhör och förhöret inte ska hållas av den som leder utredningen, ska förhørsledaren skyndsamt låta den som leder utredningen avgöra frågan.

Den som ska höras, utan att vara den som en utredning om självständigt förverkande rör, får hämtas till förhöret endast om

1. förhöret inte eller endast med avsevärd svårighet kan hållas på den plats där den som ska höras befinner sig,
2. ett vittne behöver infinna sig på en viss plats,
3. det är särskilt bråttom med hänsyn till sakens beskaffenhet eller omständigheterna i övrigt, eller
4. det annars finns särskilda skäl.

12 § Som förhörsvittne bör i första hand ett medborgarvittne som avses i lagen (1981:324) om medborgarvittnen anlitas, om en sådan person finns tillgänglig. Hålls förhör med en kvinna bör ett kvinnligt förhörsvittne anlitas, om den som ska förhöras begär det och det är lämpligt.

Om den som ska förhöras begär att någon annan än förhörsvittnet, ett juridiskt biträde eller ett biträde enligt 23 kap. 10 § tredje stycket rättegångsbalken ska få närvara vid förhöret eller att förhöret ska äga rum utan särskilt förhörsvittne, får detta medges om det kan ske utan men för utredningen.

En person som på begäran av den som ska förhöras tillåts närvara vid förhöret får uppmanas att vara förhörsvittne, om personen är lämplig för uppdraget.

Om ett medborgarvittne inte finns tillgängligt, bör den som är anställd vid Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Åklagarmyndigheten eller Ekobrottsmyndigheten anlitas som förhörsvittne, om det i övrigt är lämpligt.

Om det inte finns något förhörsvittne tillgängligt får förhöret ändå hållas, om det skulle medföra väsentlig olägenhet att skjuta upp det.

13 § Om det kan förväntas att det vid förhör framkommer något som inte bör uppenbaras, ska den som leder utredningen överväga om det bör meddelas förbud att röja det som förekommer vid förhöret.

14 § I stället för att förhör hålls får, om det bedöms lämpligt, en skriftlig berättelse begäras in.

15 § Under en utredning om självständigt förverkande bör vittnesförhör vid domstol begäras endast om det finns särskilda skäl och det inte är möjligt att utan ett sådant förhör bedöma om talan kan väckas.

En framställning om vittnesförhör ska innehålla uppgift om den som ska höras, den som en utredning om självständigt förverkande rör och vad förhöret ska avse. Till framställningen ska de handlingar bifogas som kan vara till ledning vid förhöret.

Om den som en utredning om självständigt förverkande rör inte tidigare har blivit underrättad om utredningen ska han eller hon få del av sådan underrättelse senast när framställningen om vittnesförhör görs.

16 § En framställning om bevisupptagning enligt 23 kap. 15 § första stycket 2 rättegångsbalken ska innehålla uppgift om den som en utredning rör, det bevis som ska tas upp, vad bevisupptagningen ska avse och vad som ska styrkas med beviset.

17 § I samband med att den som en talan om förverkande kan komma att riktas mot underrättas om utredningen i enlighet med 6 kap. 2 § lagen (2024:000) om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot ska denne också underrättas om sin rätt att

1. anlita biträde och att under vissa förutsättningar få ett juridiskt biträde förordnat,

2. avstå från att anlita biträde, samt få information om konsekvenserna av ett sådant avstående och om att ett avstående när som helst kan återkallas,

3. få information om förändring av vad utredningen rör och ta del av utredningsmaterial i den utsträckning som följer av 6 kap. 2 § lagen om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot,

4. vid behov biträdas av tolk under utredningen, vid sammanträden inför rätten och vid kommunikation med sitt biträde samt få handlingar översatta som är väsentliga för att han eller hon ska kunna tillvarata sin rätt, och

5. inte behöva yttra sig och inte heller i övrigt behöva medverka till utredningen.

Den som en talan om förverkande kan komma att riktas mot ska också informeras om att staten betalar kostnaden för ett juridiskt biträde, men att den som förlorar målet kan bli skyldig att betala tillbaka hela eller delar av kostnaden.

18 § Om den som en talan om förverkande kan komma att riktas mot inte har fyllt arton år ska han eller hon, utöver vad som följer av 17 §, så långt det är möjligt även informeras om den fortsatta handläggningen, vilka myndigheter som är delaktiga i förfarandet och deras roller. Han eller hon ska samtidigt särskilt underrättas om

1. sin rätt att få en vårdnadshavare eller någon annan nära person underrättad och kallad till förhör samt underrättad om domstolsförhandling enligt 6 kap. 4 § första stycket andra strecksatsen lagen om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot,

2. sin rätt att närvara personligen vid en domstolsförhandling,

3. att handläggningen ska präglas av respekt för hans eller hennes rätt till skydd av privatlivet, och

4. vart han eller hon kan vända sig med klagomål som gäller handläggningen.

Den som en talan om förverkande kan komma att riktas mot ska få informationen på ett språk som han eller hon förstår.

19 § Om en underrättelse har lämnats muntligen till den som en utredning om självständigt förverkande rör och dennes biträde enligt 23 kap. 18 a § första stycket rättegångsbalken, ska detta framgå antingen genom att den som har lämnat underrättelsen gör en tjänsteanteckning eller på något annat sätt.

En underrättelse som lämnas skriftligen får sändas med posten eller på elektronisk väg, om det inte av särskilda skäl kan antas att mottagaren inte skulle få underrättelsen på detta sätt. En underrättelse till den som en utredning om självständigt förverkande rör ska dock delges honom eller henne om värdet av det som kan komma att förverkas överstiger fem prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. När delgivning ska ske i ett sådant fall får det inte ske enligt 38 § eller 47–51 §§ delgivningslagen (2010:1932).

20 § Ett vittne som kallas till ett förhör ska informeras om

1. de kontaktuppgifter som behövs för att få upplysningar om det ärende som han eller hon förekommer i,

2. den fortsatta handläggningen och vilken roll han eller hon kommer att ha i den,

3. rätten till ersättning för kostnader vid inställelse till förhör och sammanträden i domstol,

4. att han eller hon på begäran kan få information om hur ärendet fortskrider hos polisen, åklagare eller domstol om det kan ske utan men för utredningen, och

5. vilka organisationer som kan lämna stöd och hjälp.

Information enligt första stycket ska även lämnas till ett vittne i övriga förhörssituationer om det behövs och är möjligt.

Underrättelser vid nedlagd utredning om självständigt förverkande

21 § Om en utredning läggs ner eller det beslutas att talan om självständigt förverkande inte ska väckas, ska den som utredningen rör underrättas, om denne hörts i utredningen.

22 § Om en domstol har förordnat ett juridiskt biträde ska den personen underrättas om att utredningen har avslutats utan att talan om självständigt förverkande har väckts.

Förhör med barn

23 § Om ett förhör ska hållas med ett barn, som är under 15 år, i egenskap av den som en talan om förverkande kan komma att riktas mot ska socialnämnden, om det är möjligt, i god tid underrättas om plats och tid för förhöret. Detsamma gäller i fråga om förhör i andra fall med någon som inte har fyllt 20 år, om det finns skäl att anta att socialnämnden bör ingripa.

Om förhör ska hållas med den som är intagen i ett sådant hem som anges i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga i anledning av att den intagne ska höras som den som en talan om förverkande kan komma att riktas mot ska även den som förestår hemmet underrättas.

24 § Förhör med någon som inte har fyllt 18 år ska planeras och genomföras så att det inte uppkommer fara för att den som förhörs tar skada. Det bör noga ses till att förhöret inte väcker uppseende. Förhöret får inte göras mer ingående än vad omständigheterna kräver. Förhör får inte äga rum fler gånger än vad som är nödvändigt med hänsyn till utredningens art och barnets bästa.

25 § Förhör med någon som inte har fyllt 18 år bör hållas av en person med särskild kompetens för uppgiften.

26 § Om en utsaga av barn är av avgörande betydelse för utredningen bör, om det bedöms vara viktigt med hänsyn till barnets ålder och utveckling samt sakens beskaffenhet, någon som har särskild kunskap i barn- eller förhörpsykologi biträda vid förhöret eller yttra sig om värdet av barnets utsaga.

Protokoll och anteckningar vid utredning om självständigt förverkande

27 § Av utredningsprotokollet ska det framgå vem som leder utredningen, vem som har varit förhørsledare och vem som har sammanställt protokollet. Den som sammanställer protokollet ska även ange i protokollet när sammanställningen görs.

I protokollet ska följande antecknas:

- vad som har varit skälet till att utredningen inletts,
- tid och plats för åtgärder under utredningen,
- berättelser av hörda personer samt nödvändiga upplysningar om dem,
- namn på förhörsvittne och övriga närvarande vid förhör,
- namn på närvarande vid en genomsökning enligt 27 kap. 11 b § rättegångsbalken eller vid en genomsökning på distans enligt 28 kap. 10 e § andra stycket rättegångsbalken,
  - beslut om att någon inte har tillåtits att närvara vid en genomsökning på distans och att det som framkommit då inte får uppenbaras,
  - beslut om att någon annan än ett förhörsvittne har tillåtits att närvara vid förhör och att det som framkommit vid förhör inte får uppenbaras,
  - beslut om att ett biträde har förhindrats att närvara vid förhör och skälen för det,
  - framställningar till rätten om vittnesförhör eller annan utredning under utredningen om självständigt förverkande, om upptagande av bevisning

enligt 23 kap. 15 § rättegångsbalken, och om föreläggande att visa upp ett skriftligt bevis eller tillhandahålla ett föremål för besiktning och beslut om detta,

- sakkunnigyttranden,
- beslut om uppgifter som rör användning av tvångsmedel,
- underrättelse till den som en utredning rör enligt 23 kap. 18 § första stycket rättegångsbalken, samt till den som en utredning rör och hans eller hennes biträde enligt 23 kap. 18 a § rättegångsbalken, med uppgift om huruvida de krävt ytterligare utredning eller i övrigt velat anföra något,
- uppgift om vilken information den som en utredning rör eller biträdet har fått del av enligt 23 kap. 18 c § rättegångsbalken,
- uppgift om uppmaning enligt 10 §,
- uppgift om att det finns utredningsmaterial som inte har tagits med i protokollet, och
- det som i övrigt är av betydelse att anteckna i protokollet.

Protokollet ska innehålla nödvändiga diarieuppgifter, såsom diarie-nummer, löpnummer (inom ärendet) och en kort beteckning av saken.

28 § Polismyndigheten får besluta att en anställd vid myndigheten vid dokumentation under en utredning om självständigt förverkande får använda en annan uppgift än sitt namn i beslut och andra handlingar i ett ärende som rör en person som kan antas tillhöra eller verka för en organisation eller grupp som utövar brottslig verksamhet av allvarlig eller omfattande karaktär. Detta gäller dock endast om det finns en påtaglig risk för att den anställde eller någon närstående till denne utsätts för hot eller våld.

Namnet bakom uppgiften ska antecknas på en särskild handling.

29 § I protokollet ska följande antecknas om ett vittne: fullständigt namn, i förekommande fall upplysning om att vittnet är släkt eller bekant med den som utredningen rör, uppgift om vittnets särskilda förutsättningar att iakta eller bedöma det som vittnet hörs om och uppgift om övriga förhållanden som kan vara av betydelse för bedömande av vittnets tillförlitlighet.

Uppgift om vittnens personnummer, yrke eller anställning, bostadsort, postadress, arbetsplats och telefonnummer ska antecknas i protokollet endast om uppgiften har betydelse för utredningen.

I fråga om den som utredningen rör ska följande antecknas i protokollet: fullständigt namn, personnummer eller samordningsnummer, yrke eller anställning, folkbokföringsort, bostadsort, postadress, arbetsplats och telefonnummer och, beträffande den som inte fyllt 20 år, föräldrarnas namn och adress, om det är lämpligt.

30 § Om uppgifter som avses i 28 § eller 29 § andra stycket inte har antecknats i protokollet, ska de antecknas på en särskild handling.

Om informationen i den särskilda handlingen har betydelse för rättens handläggning av målet, ska handlingen ges in till domstolen när målet inleds där.

31 § Om den som en talan om förverkande kan komma att riktas mot inte har fyllt 18 år ska det i protokollet eller på en särskild handling antecknas vem eller vilka som har underrättats och kallats till förhör som hålls med den unge enligt 6 kap. 4 § första stycket andra och tredje strecksatserna lagen (2024:000) om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot.

32 § Protokoll ska upprättas så att det ger en trogen bild av vad som förekommit vid utredningen och som är av betydelse för målet.

En utsaga ska, i de delar som bör tas in i protokollet, återges i så nära överensstämmelse som möjligt med det talade ordet. Ordagrann återgivning behövs dock endast när det är av vikt att de exakta ordalagen tas in i protokollet. En utsaga som ordagrant antecknas i protokollet ska sättas inom citationstecken.

Om det bedöms lämpligt att, såsom när flera vittnen hörs om samma förhållande, återge utsaga genom hänvisning till tidigare gjord uppteckning, ska, där utsagorna inte helt överensstämmer, noga anges i vilka hänseenden hänvisning sker.

33 § Minnesanteckningar som används vid protokollföring bör få slutlig utformning efter hand som utredningen fortskrider. Uppteckning av utsaga som ska granskas enligt 23 kap. 21 § rättegångsbalken ska få slutlig utformning i samband med sådan granskning.

Innan åklagare fattar beslut i frågan om talan om självständigt förverkande, ska protokollet över den utredning som genomförts före beslutet ha fått slutlig utformning.

Protokoll ska så snart som möjligt färdigställas slutligt. Om det är lämpligt bör protokollet färdigställas efter hand som utredningen fortskrider.

Underrättelse om vissa beslut om förvar av egendom

34 § Om åklagare enligt 26 kap. 3 § första stycket rättegångsbalken har tagit fast egendom eller tomträtt i förvar, ska åklagaren genast underrätta inskrivningsmyndigheten. Den fordran för vilken förvar har beslutats ska framgå av underrättelsen.

35 § Om åklagaren har beslutat om förvar av en fordran eller annan rättighet och enligt 26 kap. 3 a § rättegångsbalken meddelat förbud för gäldenären eller annan förpliktad att fullgöra sin förpliktelse till någon annan än Kronofogdemyndigheten, ska åklagaren genast underrätta Kronofogdemyndigheten om detta.

Beslut om förverkande som fattas av brottsbekämpande myndigheter i vissa fall

36 § Polismyndigheten och Säkerhetspolisen får för sina verksamhetsområden meddela ytterligare föreskrifter om rätten att besluta om förverkande enligt 3 kap. 4 § lagen (2024:000) om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot.

37 § Ett beslut om förverkande enligt 3 kap. lagen (2024:000) om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot ska innehålla uppgift om

1. dagen för beslutet,
2. vilken egendom eller vilket värde av egendom som beslutet avser,
3. skälen för beslutet med upplysning om vilka bestämmelser som har tillämpats,
4. den som beslutet riktas mot och dennes inställning till förverkandet eller uppgift om att beslutet riktas mot någon okänd,
5. vem som har fattat beslutet, och
6. möjligheten att anmäla missnöje mot beslutet.

Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Åklagarmyndigheten får för sina verksamhetsområden meddela ytterligare förfrifter om dokumentation av beslut enligt 3 kap. lagen om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot.

38 § Om det kan vara av betydelse för prövningen av en fråga om ansvar för brott får åklagaren vid ett beslut om förverkande enligt 3 kap. 3 § lagen (2024:000) om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot besluta att ett oskadliggörande enligt 5 § lagen (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m. ska ske först efter att domen i ansvarsfrågan har fått laga kraft.

Informationsskyldighet och ersättningsfrågor

Information i utredning om företagsbot mot någon som inte är misstänkt för brott

39 § I samband med att ett företag underrättas om en utredning om företagsbot i enlighet med 6 kap. 2 § lagen (2024:000) om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot ska företaget också underrättas om dess rätt att

1. anlita biträde och att under vissa förutsättningar få ett juridiskt biträde förordnat,
2. avstå från att anlita biträde, samt få information om konsekvenserna av ett sådant avstående och att ett avstående när som helst kan återkallas,
3. få information om förändring av vad utredningen rör och ta del av utredningsmaterial i den utsträckning som följer av 6 kap. 2 § lagen om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot,
4. vid behov biträdas av tolk under utredningen, vid sammanträden inför rätten och vid kommunikation med sitt biträde samt få handlingar översatta som är väsentliga för att företaget ska kunna ta till vara sin rätt, och
5. inte behöva yttra sig och inte heller i övrigt behöva medverka till utredningen.

Företaget ska även informeras om att staten betalar kostnaden för ett juridiskt biträde, men att den som förlorar målet kan bli skyldig att betala tillbaka hela eller delar av kostnaden.

40 § Ett företag som har underrättats om en utredning om företagsbot i enlighet med 6 kap. 2 § lagen (2024:000) om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot ska också underrättas om en utredning läggs ned eller det beslutas att talan inte ska väckas.

Information till tredje man

41 § En tredje man som hävdar rätt till egendom som yrkas förverkad, eller kan komma att yrkas förverkad, ska underrättas om sin rätt att anlita biträde och att under vissa förutsättningar få ett juridiskt biträde förordnat. Tredje man ska också informeras om att staten betalar kostnaden för ett juridiskt biträde, men att den som förlorar målet kan bli skyldig att betala tillbaka hela eller delar av kostnaden.

Ersättning till juridiska biträden

42 § I fråga om ersättning till juridiska biträden och utformning av kostnadsräkningar tillämpas 2–4 §§ förordningen (1997:406) om offentlig försvarare m.m. Det som sägs där om offentlig försvarare gäller i stället juridiskt biträde.

Återbetalning till staten

43 § Om en domstol efter ett överklagande bestämmer ersättning till ett juridiskt biträde till ett lägre belopp än vad som bestämts i det överklagade beslutet ska biträdet snarast betala tillbaka mellanskillnaden.

Om ett utbetalt förskott överstiger vad biträdet slutligen tillerkänns i ersättning ska det överskjutande beloppet snarast betalas tillbaka.

Domstolsverket får, efter att ha gett Skatteverket tillfälle att yttra sig, meddela närmare föreskrifter om förfarandet för verkställighet av beslut om betalning till staten enligt 31 kap. rättegångsbalken.

44 § Den gräns för återbetalning som avses i 31 kap. 1 § femte stycket rättegångsbalken är 250 kronor.

Denna förordning träder i kraft den 8 november 2024.

2.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2024:000) om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2024:000) om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot

dels att 28 § ska upphöra att gälla,

dels att 30 § ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt förslag 2.2

Föreslagen lydelse

Om uppgifter som avses i 28 § eller 29 § andra stycket inte har antecknats i protokollet, ska de antecknas på en särskild handling.

30 §

Om uppgifter som avses i 29 § andra stycket inte har antecknats i protokollet, ska de antecknas på en särskild handling.

Om informationen i den särskilda handlingen har betydelse för rättens handläggning av målet, ska handlingen ges in till domstolen när målet inleds där.

Denna förordning träder i kraft den 30 april 2029.

2.4 Förslag till förordning om ändring i strafföreläggandekungörelsen (1970:60)

Härigenom föreskrivs att 1 a och 7 §§ strafföreläggandekungörelsen (1970:60)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §²

Vad som sägs i 3, 5, 6 och 8 §§ om den misstänkte gäller i tillämpliga delar ett företag som har förelagts företagsbot i enlighet med 5 § lagen (1986:1009) om förfarandet i vissa fall vid förverkande m.m.

Vad som sägs i 3, 5, 6 och 8 §§ om den misstänkte gäller i tillämpliga delar ett företag som har förelagts företagsbot i enlighet med 3 kap. 6 § lagen (2024:000) om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot.

7 §³

Åklagarmyndigheten respektive Tullverket får meddela föreskrifter om vilken myndighet ett skriftligt godkännande av ett strafföreläggande ska lämnas till.

Godkännande av ett strafföreläggande enligt 48 kap. 11 § rättegångsbalken eller 5 § tredje stycket lagen (1986:1009) om förfarandet i vissa fall vid förverkande m.m. sker genom betalning till Polismyndigheten.

Godkännande av ett strafföreläggande enligt 48 kap. 11 § rättegångsbalken eller 3 kap. 6 § tredje stycket lagen (2024:000) om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot sker genom betalning till Polismyndigheten.

Ett strafföreläggande anses godkänt när skriftligt godkännande eller betalning kommer in till behörig mottagare.

Om det finns skäl till det, ska en åklagare pröva om föreläggandet ska anses vara godkänt.

Denna förordning träder i kraft den 8 november 2024.

¹ Kungörelsen omtryckt 1997:905.

² Senaste lydelse 2019:832.

³ Senaste lydelse 2014:1118.

2.5 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem

Härigenom föreskrivs att 5 § förordningen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem¹ ska ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §²

Uppgift om en dom eller ett beslut av en hovrätt eller Högsta domstolen ska lämnas till Polismyndigheten i följande fall.

Uppgift lämnas av	Uppgift lämnas om
1. Högsta domstolen	Dom i brottmål Undanröjande av lägre rätts beslut att avvisa talan mot dom i brottmål Avvisning eller avskrivning av talan mot dom i brottmål
2. Hovrätt	Dom i brottmål där hovrätten är första domstolsinstans
3. Hovrätt, Högsta domstolen	Undanröjande av dom i brottmål på grund av domvillå eller annat rättegångsfel Beslut under rättegång att vidare verkställighet inte får äga rum beträffande den som har dömts till skyddstillsyn Beviljande av resning eller återställande av försutten tid beträffande dom i brottmål

Det som anges i första stycket om dom i brottmål gäller även

- avvisning eller avskrivning av åtal,
- dom eller slutligt beslut i mål som avses i 19 § andra stycket lagen (1946:804) om införande av nya rättegångsbalken, 8 § lagen (1985:206) om viten eller *lagen (1986:1009) om förfarande i vissa fall av förverkande m.m.*, och
- dom eller slutligt beslut i mål som avses i 19 § andra stycket lagen (1946:804) om införande av nya rättegångsbalken, 8 § lagen (1985:206) om viten eller *lagen (2024:000) om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot*, och
- slutligt beslut i mål om förvandling av böter eller vite.

Denna förordning träder i kraft den 8 november 2024.

¹ Förordningen omtryckt 1981:487.

Senaste lydelse av förordningens rubrik 1990:1028.

² Senaste lydelse 2022:825.

2.6 Förslag till förordning om ändring i bötesverkställighetsförordningen (1979:197)

Härigenom föreskrivs att 1 § bötesverkställighetsförordningen (1979:197)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Förordningens bestämmelser om böter gäller också viten. Vad som föreskrivs i 1–8, 11, 23, 25 och 26 §§ gäller dessutom sådan särskild rättsverkan av brott som innefattar betalningsskyldighet. Bestämmelserna i 17–22 §§ gäller inte sådana böter och viten som enligt särskilda föreskrifter inte får förvandlas.

Förordningens bestämmelser om böter gäller också viten. Vad som föreskrivs i 1–8, 11, 23, 25 och 26 §§ gäller dessutom *sådant självständigt förverkande* och sådan särskild rättsverkan av brott som innefattar betalningsskyldighet. Bestämmelserna i 17–22 §§ gäller inte sådana böter och viten som enligt särskilda föreskrifter inte får förvandlas.

Med föreläggande avses sådant föreläggande som utfärdas enligt 48 kap. rättegångsbalken.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

¹ Förordningen omtryckt 1983:358.

² Senaste lydelse 1993:1241.

2.7 Förslag till förordning om ändring i utsökningsförordningen (1981:981)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § utsökningsförordningen (1981:981)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §²

Som allmänna mål handläggs, utöver mål om uttagande av böter, viten, skatter, tullar samt avgifter och liknande medel som tillkommer staten och som får utsökas utan föregående dom, mål om uttagande av

1. belopp som har *förklarats* 1. belopp som har *förverkats* eller *förverkat* eller som någon har ålagts som någon har ålagts att betala som att betala som *annan* särskild särskild rättsverkan av brott, rättsverkan av brott,

2. belopp som i ett mål eller ärende vid domstol eller annars i samband med en rättegång har utgått av allmänna medel och som enligt domstolens beslut ska återbetalas,

3. sådan kostnad för rättshjälp som part eller någon annan har ålagts att ersätta staten enligt rättshjälpslagen (1996:1619),

4. vad som ska betalas enligt beslut som avses i lagen (2003:491) om konsulärt ekonomiskt bistånd,

5. byggsanktionsavgifter enligt 11 kap. plan- och bygglagen (2010:900),

6. belopp som domstol har dömt någon att betala till staten eller belopp som någon enligt lag har rätt att återkräva av någon annan, om beloppet enligt särskild föreskrift får drivas in enligt bestämmelserna i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.,

7. utländsk skatt eller avgift enligt lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen och lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden,

8. avgifter enligt förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmäteriförrättningar,

9. avgifter enligt förordningen (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter,

10. fordran mot en aktieägare, styrelseledamot eller verkställande direktör i ett aktiebolag på grund av punkt 5 av ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (1994:802) om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385) och fordran mot en övertagare på grund av 17 § lagen (1996:761) om inkomstskatteregler m.m. med anledning av ändrade bestämmelser om aktiekapitalets storlek, om fordringen mot bolaget drivs in som allmänt mål,

11. avgifter enligt förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken och förordningen (1998:903) om avgifter för prövning enligt lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning samt avgifter enligt föreskrifter som en

¹ Förordningen omtryckt 2000:1.

² Senaste lydelse 2021:86.

kommun meddelat med stöd av sistnämnda förordning eller med stöd av 27 kap. miljöbalken,

12. upphandlingsskadeavgift enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner eller lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,

13. skattetillägg enligt lagen (2015:632) om talan om skattetillägg i vissa fall, och

14. sanktionsavgift eller vite enligt lagen (2021:79) om ömsesidigt bistånd med delgivning och indrivning på konkurrensområdet.

Denna förordning träder i kraft den 8 november 2024.

2.8 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten

Härigenom föreskrivs att 3 § förordningen (1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Justitiekanslern handlägger anspråk på ersättning med stöd av

- 36 kap. 17 § *andra stycket* – 36 kap. 21 § brottsbalken, brottsbalken,
- 2 kap. 1 § eller 3 kap. 1, 2 eller 4 § skadeståndslagen (1972:207), om anspråket grundas på ett påstående om felaktigt beslut eller underlåtenhet att meddela beslut,
- 23 § datalagen (1973:289),
- artikel 82 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) och 7 kap. 1 § lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning,
- 7 kap. 1 § brottsdatalagen (2018:1177),
- 8 kap. 1 § lagen (2019:1182) om Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter,
- 7 kap. 1 § lagen (2021:1171) om behandling av personuppgifter vid Försvarmakten och 7 kap. 1 § lagen (2021:1172) om behandling av personuppgifter vid Försvarets radioanstalt,
- lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder, dock inte anspråk som avses i 8 § i den lagen,
- 5 kap. 3 § lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete, om anspråket grundas på ett påstående om felaktigt beslut eller underlåtenhet att meddela beslut,
- 26 § lagen (2011:111) om förstörande av vissa hälsofarliga missbruks-substanser,
- 46 kap. 20 § skatteförfarandelagen (2011:1244),
- 28 § kamerabevakningslagen (2018:1200),
- artikel 84 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 av den 13 november 2019 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624, om anspråket grundas på ett påstående om felaktigt beslut eller underlåtenhet att meddela beslut, eller
- 93 b § patentlagen (1967:837).

Justitiekanslern handlägger också andra anspråk på ersättning som grundas på ett påstående om överträdelse av unionsrätten.

Av 4 § följer att vissa anspråk på ersättning med stöd av 3 kap. 1, 2 eller 4 § skadeståndslagen handläggs av Kammarkollegiet.

¹ Senaste lydelse 2023:219.

Denna förordning träder i kraft den 8 november 2024.

2.9 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

Härigenom föreskrivs att 8 1 § förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 1 §²

På begäran av Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket *och* Åklagarmyndigheten ska uppgifter lämnas ut från beskattningsdatabasen i den utsträckning det behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott.

På begäran av Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket *eller* Åklagarmyndigheten ska uppgifter lämnas ut från beskattningsdatabasen i den utsträckning det behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott.

De uppgifter som ska lämnas ut med stöd av första stycket är

1. uppgifter per betalningsmottagare i en sådan arbetsgivardeklaration eller förenklad arbetsgivardeklaration som avses i 26 kap. skatteförordningen (2011:1244),
2. identifikationsuppgifter för den uppgiftsskyldige och betalningsmottagaren, och
3. uppgift om den redovisningsperiod som deklarationen avser.

På begäran av Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Åklagarmyndigheten ska sådana uppgifter som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–6, 8 och 11 lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet lämnas ut från beskattningsdatabasen om uppgifterna behövs i en utredning om självständigt förverkande.

Denna förordning träder i kraft den 8 november 2024.

¹ Senaste lydelse av förordningens rubrik 2003:1023.

² Senaste lydelse 2022:1509.

2.10 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2004:1319) om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m.

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2004:1319) om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m. ska införas en ny paragraf, 3 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Om en målsägande enligt 36 kap. 22 § brottsbalken har rätt till betalning ur det som staten fått in till följd av ett förverkandebeslut, ska Polismyndigheten kontakta målsäganden och översända pengarna.

Denna förordning träder i kraft den 8 november 2024.

2.11 Förslag till förordning om ändring i polisförordningen (2014:1104)

Härigenom föreskrivs att 20 § polisförordningen (2014:1104) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §¹

Polismyndigheten får meddela närmare föreskrifter

1. om rapportteftergift enligt 9 § polislagen (1984:387),
  2. om vilka hjälpmedel som får användas för att stoppa ett fordon eller annat transportmedel enligt 10 § 5 polislagen,
  3. om dokumentation enligt 27, 28 och 28 a §§ polislagen,
  4. om rätten att besluta om förverkande enligt 3 § fjärde stycket lagen (1986:1009) om förfarandet i vissa fall vid förverkande,
  5. enligt 2 kap. 33 § och 3 kap. 6 § tredje stycket ordningslagen (1993:1617) i fråga om
    - a) utförande och besiktning av en anläggning för motorsport, olycksberedskap eller föreskrifter som i övrigt behövs från säkerhetssynpunkt vid en sådan anläggning, och
    - b) utförande och besiktning av skjutbana,
  6. om polislegitimation, utöver vad som anges i förordningen (1958:272) om tjänstekort,
  7. om klädsel, utrustning och annat som krävs för enhetlighet i polisarbetet, och
  8. om verkställighet av denna förordning.
- Föreskrifter som avses i första stycket 1–4 och 6–8 och som berör Säkerhetspolisen ska meddelas i samråd med den.

4. enligt 2 kap. 33 § och 3 kap. 6 § tredje stycket ordningslagen (1993:1617) i fråga om
    - a) utförande och besiktning av en anläggning för motorsport, olycksberedskap eller föreskrifter som i övrigt behövs från säkerhetssynpunkt vid en sådan anläggning, och
    - b) utförande och besiktning av skjutbana,
  5. om polislegitimation, utöver vad som anges i förordningen (1958:272) om tjänstekort,
  6. om klädsel, utrustning och annat som krävs för enhetlighet i polisarbetet, och
  7. om verkställighet av denna förordning.
- Föreskrifter som avses i första stycket 1–3 och 5–7 och som berör Säkerhetspolisen ska meddelas i samråd med den.

Denna förordning träder i kraft den 8 november 2024.

¹ Senaste lydelse 2024:229.

2.12 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2024:230) om ändring i polisförordningen (2014:1104)

Härigenom föreskrivs att 20 § polisförordningen (2014:1104) i stället för lydelsen enligt förordningen (2024:230) om ändring i den förordningen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §

Polismyndigheten får meddela närmare föreskrifter

1. om rapportteftergift enligt 9 § polislagen (1984:387),
  2. om vilka hjälpmedel som får användas för att stoppa ett fordon eller annat transportmedel enligt 10 § 5 polislagen,
  3. om dokumentation enligt 27 och 28 §§ polislagen,
  4. om rätten att besluta om förverkande enligt 3 § fjärde stycket lagen (1986:1009) om förfarandet i vissa fall vid förverkande,
  5. enligt 2 kap. 33 och 3 kap. 6 § tredje stycket ordningslagen (1993:1617) i fråga om
    - a) utförande och besiktning av en anläggning för motorsport, olycksberedskap eller föreskrifter som i övrigt behövs från säkerhetssynpunkt vid en sådan anläggning, och
    - b) utförande och besiktning av skjutbana,
  6. om polislegitimation, utöver vad som anges i förordningen (1958:272) om tjänstekort,
  7. om klädsel, utrustning och annat som krävs för enhetlighet i polisarbetet, och
  8. om verkställighet av denna förordning.
- Föreskrifter som avses i första stycket 1–4 och 6–8 och som berör Säkerhetspolisen ska meddelas i samråd med den.

4. enligt 2 kap. 33 § och 3 kap. 6 § tredje stycket ordningslagen (1993:1617) i fråga om
    - a) utförande och besiktning av en anläggning för motorsport, olycksberedskap eller föreskrifter som i övrigt behövs från säkerhetssynpunkt vid en sådan anläggning, och
    - b) utförande och besiktning av skjutbana,
  5. om polislegitimation, utöver vad som anges i förordningen (1958:272) om tjänstekort,
  6. om klädsel, utrustning och annat som krävs för enhetlighet i polisarbetet, och
  7. om verkställighet av denna förordning.
- Föreskrifter som avses i första stycket 1–3 och 5–7 och som berör Säkerhetspolisen ska meddelas i samråd med den

3 Ärendet

Som ett led i sin ambition att strypa den kriminella ekonomin har regeringen den 23 maj 2024 beslutat propositionen En ny förverkandelagstiftning (prop. 2023/24:144). Regeringens förslag syftar till att ge rättsväsendet ändamålsenliga möjligheter att beröva kriminella deras tillgångar. I propositionen föreslås bl.a. att ett nytt 36 kap. ska införas i brottsbalken och att en ny förverkandeform, självständigt förverkande, införs i det nya kapitlet. Propositionen innehåller också förslag om att en ny lag införs som reglerar förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot. I den nya lagen finns också de grundläggande reglerna om hur en utredning om självständigt förverkande ska bedrivas. Den nya förverkandelagstiftningen föreslås träda i kraft den 8 november 2024.

I denna promemoria, som har tagits fram inom Regeringskansliet (Justitiedepartementet), lämnas förslag till bestämmelser som kompletterar den nya förverkandelagstiftningen.

4 En ny förverkandelagstiftning

4.1 Allmänt om förverkande

I detta avsnitt finns en övergripande beskrivning av förverkandelagstiftningen som har betydelse för de frågor som behandlas i denna promemoria. En utförligare redogörelse för förverkandelagstiftningen och dess bakgrund finns i propositionen En ny förverkandelagstiftning (prop. 2023/24:144).

Förverkande är i många fall en särskild rättsverkan av brott, dvs. en författningsreglerad följd av ett brott som inte är en brottspåföljd och inte heller utgörs av en skyldighet att betala skadestånd. Förverkande kan avse brottsvinster, oförklarade tillgångar, hjälpmedel eller egendom som varit föremål för brott.

Förverkande kan ske genom antingen sakförverkande eller värdeförverkande. Sakförverkande innebär att viss i domen eller beslutet utpekad egendom förklarar förverkad, dvs. att ägaren förlorar sin rätt till den aktuella egendomen som i stället tillfaller staten. Ett värdeförverkande har formen av en förpliktelse för den enskilde att prestera en viss mängd egendom till staten, i princip alltid i form av en skyldighet att betala en viss summa pengar.

För att säkra ett värdeförverkande kan tvångsmedlet kvarstad användas (26 kap. 1 och 2 §§ rättegångsbalken). En första förutsättning för kvarstad är att det finns någon som är skäligen misstänkt för brottet. Ett beslut om kvarstad kräver också att det finns en risk för att den misstänkte, genom att avvika eller undanskaffa egendom eller på annat sätt, undandrar sig att betala vad som kan komma att ådömas honom eller henne på grund av brottet i form av böter, värdet av förverkad egendom, företagsbot eller annan ersättning till det allmänna eller skadestånd eller annan ersättning

till målsägande (26 kap. 1 §). Om dessa förutsättningar är uppfyllda, får rätten besluta om kvarstad på så mycket av den misstänktes egendom att fordringen kan antas bli täckt vid utmätning. Kvarstad får beslutas endast om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den misstänkte eller för något motstående intresse. Förvar, som är en provisorisk åtgärd i avvaktan på rättsens beslut i en fråga om kvarstad, regleras i 26 kap. 3 och 4 §§ rättegångsbalken. Beslut om förvar fattas som huvudregel av åklagare och all slags egendom kan komma tas i förvar (26 kap. 3 § första stycket rättegångsbalken). Genom beslut av åklagare kan således fast egendom lika väl som alla former av lös egendom – inklusive banktillgodohavanden och andra fordringsrätter – tas i förvar.

I brådsökande fall har även en polisman rätt att ta egendom i förvar (26 kap. 3 § andra stycket). Denna rätt är emellertid inskränkt till lös egendom. Härmed avses för det första lösa saker, dvs. varje slag av rörligt fysiskt föremål samt levande djur men även pengar. Annan lös egendom än lösa saker omfattas också av regleringen, dvs. sådant som aktier och andra värdepapper, fordringar, hyresrätter, bostadsrätter och byggnader på annans mark. Har en polisman tagit lös egendom i förvar, ska åklagaren skyndsamt underrättas om åtgärden. Åklagaren har sedan att omedelbart pröva om egendomen ska förbli i förvar.

Bestämmelser om verkställighet av sådan särskild rättsverkan av brott som innefattar betalningsskyldighet, t.ex. värdeförverkande, finns i bötesverkställighetslagen (1979:189). Närmare bestämmelser om tillämpningen av lagen finns i bötesverkställighetsförordningen (1979:197). Enligt 1 § bötesverkställighetslagen kan ett beslut om förverkande som innefattar betalningsskyldighet eller ett åläggande om företagsbot verkställas antingen genom uppbörd eller genom indrivning. Det sagda gäller dock inte om kvarstad på egendom till säkerställande av betalningsskyldigheten dessförinnan har beslutats. Beslutet om värdeförverkande är då verkställt i och med att det får laga kraft. Om uppbörd ska äga rum, sker det så snart domen har meddelats. Indrivning får däremot inte äga rum förrän domen har fått laga kraft. Den misstänkte får dock betala förskott på förverkande som innefattar betalningsskyldighet och som kan komma att påföras honom eller henne. Polismyndigheten är enligt 3 § bötesverkställighetsförordningen central uppbördsmyndighet och har hand om uppbördsförfarandet. Domstolarna medverkar i uppbördsförfarandet genom att de upplyser om möjligheten till frivillig betalning och förser den som har ålagts ett värdeförverkande med ett inbetalningskort. Uppbörd sker enligt 4 § bötesverkställighetslagen genom att den dömde betalar frivilligt.

Om betalning inte sker frivilligt, sker indrivning. Polismyndigheten ansöker om sådan åtgärd. Bestämmelserna om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. (indrivningslagen). Indrivningen handhas av Kronofogdemyndigheten. Indrivningslagen omfattar alla slags fordringar som handläggs i allmänna mål hos Kronofogdemyndigheten, se 1 § indrivningslagen, 1 kap. 6 § utsökningsbalken och 1 kap. 2 § utsökningsförordningen (1981:981). Vid indrivning gäller utsökningsbalkens regler om förfarandet vid verkställigheten, om vilken egendom som kan tas i anspråk till täckande av skulden och om möjligheterna att överklaga Kronofogdemyndighetens beslut.

Innan ett värdeförverkande lämnas för indrivning skall, enligt 3 § indrivningsförordningen (1993:1229), den dömda personen uppmanas att betala. Indrivning skall begäras senast två månader efter det att beloppet skulle ha betalats, men i vissa fall genast. Ansökan om indrivning görs enligt 5 § indrivningsförordningen hos Kronofogdemyndigheten. Indrivningen inleds med att Kronofogdemyndigheten uppmanar personen att betala. Finns det särskilda skäl att inte lämna en sådan uppmaning, t.ex. om det finns risk för att personen försvårar indrivningen genom att gömma undan egendom, behöver någon uppmaning inte lämnas.

Av 12 och 13 §§ bötesverkställighetslagen följer en möjlighet att lägga ned verkställigheten, om särskilda skäl föranleder det. För ett sådant beslut, som fattas av Kronofogdemyndigheten, krävs att indrivningen skulle vara till synnerligt men för den dömda eller för någon som är beroende av honom eller henne för sin försörjning. Det krävs också att det inte är påkallat från allmän synpunkt att indrivningen fortgår, och eftergift bör inte göras för mera betydande belopp. Ett beslut att lägga ned verkställigheten kan överklagas av åklagaren.

Egendom som sakförverkas har normalt tagits i beslag eller penningbeslag. Det är därför sällan aktuellt att Kronofogdemyndigheten verkställer ett sakförverkande. I de fall där den egendom som sakförverkas är tagen i beslag eller penningbeslag blir sakförverkandet verkställt i och med att beslutet får laga kraft.

4.2 Närmare om reformen

En ny förverkandeform – självständigt förverkande

I propositionen En ny förverkandelagstiftning (prop. 2023/24:144) föreslås att en ny förverkandeform, självständigt förverkande, införs i brottsbalken. Genom den nya förverkandeformen blir det möjligt att förverka egendom som härrör från brottslig verksamhet. Det ska inte krävas att någon kan hållas straffrättsligt ansvarig för något brott för att förverkande ska få ske. Vad som allmänt sett bör tala för att viss egendom härrör från brottslig verksamhet är att tillgångarna inte står i proportion till innehavarens legitima förvärvskällor eller förmögenhetsförhållanden i övrigt. Att brottsbekämpande myndigheter påträffar dyra kapitalvaror eller lyxartiklar hos någon som saknar en legitim förvärvsinkomst är exempel på omständigheter som kan tyda på att egendomen inte har åtkommit på laglig väg.

På grund av sin rättsliga konstruktion utgör självständigt förverkande inte en särskild rättsverkan av brott.

En ny lag om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot

I propositionen föreslås också att en ny lag införs som reglerar förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot, kallad den nya förfarandelagen. Den nya förfarandelagen innehåller också de grundläggande reglerna om utredning om självständigt förverkande.

Enligt den nya förfarandelagen ska ett beslut att inleda en utredning om självständigt förverkande få fattas av åklagaren, eller en anställd vid

Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen som respektive myndighet har utsett. En utredning ska få inledas om det finns anledning att anta att egendom härrör från brottslig verksamhet. En utredning behöver dock inte inledas om det är uppenbart att frågan inte går att utreda eller om en utredning skulle kräva kostnader som inte står i rimligt förhållande till sakens betydelse. När en utredning om självständigt förverkande har inletts ska bestämmelserna i rättegångsbalken om förundersökning tillämpas i relevanta delar. Om det behövs för att säkerställa ett självständigt förverkande får vissa tvångsmedel, såsom beslag, kvarstad och förvar, användas.

5 Behovet av kompletterande regler och följdändringar

5.1 Bötesverkställighetslagens reglering om verkställighet av en dom om värdeförverkande behöver kompletteras

Förslag: Bötesverkställighetslagens bestämmelser om uppbörd och indrivning ska gälla alla former av förverkande av egendom som innefattar betalningsskyldighet, oavsett om förverkandet utgör särskild rättsverkan av brott.

Skälet för förslaget

Som framgår av avsnitt 4.2 lämnar regeringen i propositionen En ny förverkandelagstiftning (prop. 2023/24:144) förslag om att en ny förverkandeform, självständigt förverkande, ska införas. Enligt förslaget ska självständigt förverkande kunna ske genom att egendom förverkas antingen genom sakförverkande eller värdeförverkande. Sakförverkande innebär att viss i domen utpekad egendom förklaras förverkad, dvs. att ägaren förlorar sin rätt till den aktuella egendomen som i stället tillfaller staten. Även vid ett värdeförverkande förverkas egendom även om det har formen av en förpliktelse, i princip alltid i form av en skyldighet att betala en viss summa pengar till staten. I en utredning om självständigt förverkande ska det vara möjligt att bl.a. använda tvångsmedlet kvarstad för att kunna säkra ett värdeförverkande.

Självständigt förverkande utgör inte en särskild rättsverkan av brott. Eftersom det enligt bötesverkställighetslagen endast är möjligt att verkställa ett värdeförverkande när förverkandet utgör en särskild rättsverkan av brott (se 1 § andra stycket andra meningen) finns enligt dagens regelverk ingen möjlighet att verkställa en dom om självständigt förverkande där den enskilde förpliktas att betala ett visst belopp till staten. Den nuvarande ordningen innebär också i förlängningen att det inte heller är möjligt att använda tvångsmedlet kvarstad för att säkra ett förverkande.

Det sagda leder till slutsatsen att det finns behov av att komplettera regleringen i bötesverkställighetslagen så att även sådant självständigt

förverkande som innefattar betalningsskyldighet ska kunna verkställas, trots att det inte utgör en särskild rättsverkan av brott. Det bör alltså framgå av lagen att ett flertal av lagens bestämmelser gäller sådant självständigt förverkande som innefattar betalningsskyldighet. Dessa bestämmelser bör även fortsättningsvis gälla också sådan särskild rättsverkan av brott som innefattar betalningsskyldighet, såsom företagsbot. Motsvarande ändring behöver göras i 1 § i bötesverkställighetsförordningen.

5.2 En ny förordning om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot

5.2.1 En förordning som kompletterar den nya förfarandelagen

Förslag: Det ska införas en förordning om förfarandet vid förverkande och åläggande av företagsbot, som innehåller bestämmelser om tillämpningen av den nya förfarandelagen.

Skälen för förslaget

I den nya förfarandelagen samlas bestämmelser om förfarandet när en särskild talan om förverkande eller om företagsbot handläggs vid domstol och hos ansvariga myndigheter, inklusive regler om utredningen i sådana situationer. Lagen reglerar vad som gäller för förfarandet avseende förverkande eller företagsbot. Detta innebär att lagen i vissa fall upplyser om att rättegångsbalken gäller, i andra fall anger att rättegångsbalkens bestämmelser ska tillämpas och i ytterligare andra situationer innehåller egna bestämmelser för olika situationer.

Det behövs bestämmelser på förordningsnivå om tillämpningen av den nya förfarandelagen. Sådana bestämmelser bör lämpligen samlas i en anslutande ny förordning.

5.2.2 Utredning om självständigt förverkande

Förslag: För en utredning om självständigt förverkande ska motsvarande regler gälla som för en förundersökning. Bestämmelserna ska utformas med förundersökningskungörelsen som förebild.

Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ska få utse en anställd vid myndigheten att inleda en utredning om självständigt förverkande endast om denne har den utbildning, kompetens och erfarenhet som behövs. Myndigheterna ska för sina verksamhetsområden få meddela ytterligare forskrifter om vilka som får utses att inleda en utredning om självständigt förverkande.

Skälen för förslaget

Självständigt förverkande fokuserar på egendomsinnehav och inte på enskilda brott eller ett förverkandeutlösande brott. Den som förverkande är aktuellt ifrån behöver inte kunna knytas till ett konkret brott. Det innebär att bestämmelserna om förundersökning, som utgör det normala förfarandet för att utreda brott, inte är direkt tillämpliga på utredningar om självständigt förverkande.

Av den nya förfarandelagen följer att vissa av bestämmelserna i rättegångsbalken om förundersökning ska tillämpas under en utredning om självständigt förverkande. Närmare föreskrifter om förundersökning finns i förundersökningskungörelsen (1947:948). Eftersom förundersökningskungörelsen inte är tillämplig på utredningar om självständigt förverkande behövs bestämmelser på förordningsnivå som bör utformas med förundersökningskungörelsen som förebild. Vid en utredning om självständigt förverkande, behövs liksom vid en förundersökning, bestämmelser om vem som har ansvar för utredningen, närmare bestämmelser om förhör, vilken information som ska lämnas i samband med att någon underrättas om en utredning om självständigt förverkande och vilka uppgifter som ska framgå av utredningsprotokollet.

På grund av behovet av ett stärkt skydd för vissa polisanställda har det bl.a. i 20 a § förundersökningskungörelsen införts en bestämmelse som möjliggör att anställda vid Polismyndigheten under vissa förutsättningar under förundersökning ska kunna använda en annan uppgift än sitt namn i beslut och andra handlingar som dokumenterar åtgärder (se prop. 2023/24:102 Stärkt skydd för vissa polisanställda). Den nya förverkandeformen självständigt förverkande förväntas bli ett effektivt verktyg mot den organiserade brottsligheten och den kriminella ekonomin. Verktöget kan antas leda till en ytterligare ökad utsatthet för de polisanställda som ingriper mot nätverken och tar ifrån dem olagligt åtkomna tillgångar. Behovet av ett stärkt skydd för polisanställda gör sig därmed gällande även i en utredning om självständigt förverkande. En bestämmelse motsvarande 20 a § förundersökningskungörelsen bör därför införas i den nya förordningen.

De bestämmelser som motsvarar bestämmelser i förundersökningskungörelsen behöver anpassas efter förutsättningarna vid en utredning om självständigt förverkande. Därutöver bör en del språkliga justeringar göras i förhållande till bestämmelserna i förundersökningskungörelsen i syfte att införa en modern och lättillgänglig reglering.

I den nya förfarandelagen anges genom en hänvisning till rättegångsbalkens bestämmelser vilka regler om förundersökning i brottmål som gäller på motsvarande sätt. Tillämpningen sker med de modifieringar som framgår av lagen (se t.ex. 2 kap. 5 §). För att underlätta tillämpningen av den nya regleringen bör förordningen utgå från de begrepp som anges i den nya förfarandelagen. Ett exempel på detta är att ”den misstänkte” vid tillämpningen ska avse ”den som en utredning om självständigt förverkande rör”.

En anpassning av reglerna i förundersökningskungörelsen till förutsättningarna vid en utredning om självständigt förverkande innebär också att begreppet ”misstanken” inte används i den nya förordningen. När en utredning om förverkande har kommit så långt att egendom säkrats ska den som ett beslut eller en talan om förverkande kan komma att riktas mot underrättas om utredningen när han eller hon hörs (6 kap. 2 §). I samband med det ska denne underrättas om de rättssäkerhetsgarantier som gäller. För en förundersökning gäller att den som skäligen misstänks för brott bl.a. ska få information om förändringar av misstanken och om rätten att inte behöva yttra sig över misstanken. Under en förundersökning syftar dessa bestämmelser till att uppmärksamma den misstänkte på rätten att få information om nya misstankar tillkommer eller om brottsrubriceringen ändras. Rätten att få information om förändringar är relevant även för den som är föremål för en utredning om självständigt förverkande. Det som utredningen rör kan ändras till att t.ex. omfatta ytterligare eller annan egendom än vad som inledningsvis var aktuellt. Begreppet ”misstanken” är dock mindre lämpligt att använda i förhållande till en utredning om självständigt förverkande eftersom det där inte rör sig om en misstanke om ett konkret brott. I stället bör den som en talan om självständigt förverkande kan komma att riktas mot underrättas om förändring av ”det som utredningen rör”.

Bestämmelsen i 23 kap. 18 a § rättegångsbalken om s.k. slutunderrättelse ska enligt den nya förfarandelagen tillämpas i en utredning om förverkande eller om företagsbot som rör någon som inte är misstänkt för brott med koppling till frågan om förverkande eller företagsbot. I förundersökningskungörelsen ges närmare anvisningar om hur underrättelsen ska dokumenteras och utföras. En underrättelse som lämnas skriftligen får sändas med post eller på elektronisk väg om det inte är föreskrivet fängelse i mer än tre år för brottet och det inte av särskilda skäl kan antas att adressaten inte skulle få försändelsen på detta sätt (12 b § andra stycket förundersökningskungörelsen). För underrättelse om en slutförd utredning om självständigt förverkande bör en motsvarande bestämmelse införas som innebär ett krav på att delge skriftliga underrättelser när värdet av det som kan komma att förverkas överstiger ett visst belopp. En skriftlig underrättelse bör lämpligen delges när värdet av det som kan komma att förverkas överstiger fem prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

Enligt 8 § förundersökningskungörelsen får en skriftlig berättelse inhämtas i stället för att förhör hålls. En motsvarande möjlighet bör införas under en utredning om självständigt förverkande. Bestämmelsen i förundersökningskungörelsen infördes i sin nuvarande lydelse år 1969 på förslag från en kommitté som utredde trafikbrott och någon närmare vägledning för hur paragrafen bör tillämpas lämnades inte. JO har dock

uttalat att skriftliga berättelser som utgångspunkt bör komma i fråga endast beträffande målsägande och vittnen. I vissa fall kan förfarandet användas även beträffande den som är misstänkt för brottet, men utrymmet för detta får anses begränsat och det torde förutsättas att sakförhållandena i ärendet då är okomplicerade (se JO 1997/98 s. 159 och 2001/02 s. 103). För att förtydliga att den föreslagna bestämmelsen under en utredning om självständigt förverkande ska tillämpas i linje med den praxis som utvecklats beträffande förundersökningar bör det av bestämmelsen framgå att en skriftlig berättelse får inhämtas om det bedöms lämpligt.

Den som hörs under en förundersökning i brottmål kan få ersättning av allmänna medel. En motsvarande rätt till ersättning bör gälla för den som hörs under en utredning om självständigt förverkande. Ersättning bör på motsvarande sätt inte utgå för den som inte medverkat till att förhöret kunnat hållas, vilket beträffande förundersökning i brottmål följer av kungörelsen (1969:590) om ersättning vid förundersökning i brottmål.

Som huvudregel överklagas förvaltningsbeslut till allmän förvaltningsdomstol enligt 40 § förvaltningslagen (2017:900). Det finns inte anledning att frånga huvudregeln när det gäller överklagande av ersättningsbeslut i en utredning om självständigt förverkande.

Krav om vilka som får utses att inleda en utredning om självständigt förverkande

Enligt 2 kap. 3 § den nya förfarandelagen får beslut att inleda en utredning om självständigt förverkande fattas av åklagaren eller en anställd vid Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen som respektive myndighet har utsett. Har utredningen inletts av någon annan än åklagaren ska denne snarast överlämna ledningen av utredningen till åklagaren.

Med hänsyn till att kraven för att få att inleda en utredning om självständigt förverkande är relativt låga och att en sådan utredning kan vara lika ingripande som en förundersökning, är det viktigt att de som Polismyndigheten och Säkerhetspolisen utser har förmåga att använda befogenheten på avsett sätt. I likhet med vad som enligt 8 § polisförordningen (2014:1104) gäller för att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ska få förordna någon som förundersökningsledare, bör därför krävas att myndigheterna endast får utse den som har den utbildning, kompetens och erfarenhet som behövs. Mer specifika krav kan behövas på myndighetsnivå. Det bör därför införas ett bemyndigande om att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen för sina verksamhetsområden får meddela ytterligare forskrifter om vilka som får utses att inleda en utredning om självständigt förverkande.

5.2.3 Beslut om förverkande som fattas av brottsbekämpande myndigheter i vissa fall

Förslag: Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ska för sina verksamhetsområden få meddela ytterligare föreskrifter om rätten att besluta om förverkande enligt den nya förfarandelagen.

Ett beslut om förverkande som får fattas av brottsbekämpande myndigheter ska innehålla vissa uppgifter, såsom vilken egendom eller vilket värde av egendom som beslutet avser, skälen för beslutet och möjligheten att anmäla missnöje. Myndigheterna ska för sina verksamhetsområden få meddela ytterligare föreskrifter om dokumentationen.

Vid ett beslut om förverkande av egendom som uppenbart saknar legalt användningsområde ska åklagaren, om det kan vara av betydelse för prövningen av en fråga om ansvar för brott, få besluta att oskadliggörande ska ske först efter att domen i ansvarsfrågan har fått laga kraft.

Skälen för förslaget

Enligt 3 kap. den nya förfarandelagen får beslut om förverkande i vissa fall fattas av åklagare, polisman eller annan anställd vid Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen, utan att frågan behöver underställas rättens prövning. Det gäller i huvudsak fall när värdet av det som kan komma att förverkas inte uppgår till betydande belopp eller när egendomen saknar legalt användningsområde. Ett förverkandebeslut enligt 3 kap. får inte avse utvidgat eller självständigt förverkande. Vidare får ett sådant beslut – med ett undantag – inte riktas mot någon som är misstänkt för brott som har koppling till frågan om förverkande.

Polismyndighetens och Säkerhetspolisens rätt att besluta om förverkande

En polisman eller annan anställd vid Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen som respektive myndighet har utsett får enligt 3 kap. 4 § den nya förfarandelagen pröva en fråga om förverkande om egendomen är tagen i beslag och värdet av det som kan komma att förverkas inte överstiger en tiondel av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

Anställda vid Polismyndigheten har i dag en liknande befogenhet att besluta om förverkande enligt hittillsvarande 3 § fjärde stycket lagen (1986:1009) om förfarandet i vissa fall vid förverkande. Enligt hittillsvarande 20 § första stycket 4 polisförordningen får Polismyndigheten meddela närmare föreskrifter om rätten att besluta om förverkande, vilket Polismyndigheten också har gjort (PMFS 2017:6, FAP 103-1). Motsvarande behov av närmare föreskrifter kan antas finnas i förhållande till 3 kap. 4 § den nya förfarandelagen. Det bör därför införas ett bemyndigande om att Polismyndigheten och Säkerhetspolisen, för sina verksamhetsområden, får meddela ytterligare föreskrifter om rätten att besluta om förverkande enligt 3 kap. 4 § den nya förfarandelagen. Bemyndigandet i 20 § första stycket 4 polisförordningen bör samtidigt tas bort. Eftersom den nuvarande lydelsen av 20 § polisförordningen är

tidsbegränsad behöver samma ändring göras i den lydelse som träder i kraft den 30 april 2029.

Dokumentation av beslut

Enligt 3 kap. 5 § den nya förfarandelagen ska ett beslut om förverkande enligt kapitlet meddelas skriftligen. I propositionen En ny förverkandelagstiftning bedömer regeringen att bestämmelser om vad ett beslut ska innehålla och hur det ska dokumenteras kan ges i förordning (prop. 2023/24:144: s. 321–324).

För att förverkandebeslut enligt 3 kap. den nya förfarandelagen ska dokumenteras på ett sätt som tillgodoser rättssäkerhetens krav bör det ställas krav på att de ska innehålla uppgift om dagen för beslutet, vilken egendom eller vilket värde av egendom som beslutet avser, skälen för beslutet med angivande av vilka bestämmelser som har tillämpats, den som beslutet riktas mot och dennes inställning till förverkandet eller uppgift om att beslutet riktas mot någon okänd, vem som har fattat beslutet och möjligheten att anmäla missnöje mot beslutet. Det kan finnas behov av andra föreskrifter om dokumentationen, såsom föreskrifter om att vissa slags förverkandebeslut ska innehålla ytterligare uppgifter och var dokumentation ska ske. Sådana föreskrifter bör lämpligen meddelas genom myndighetsföreskrifter. Det bör därför införas ett bemyndigande om att Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Åklagarmyndigheten för sina verksamhetsområden får meddela ytterligare föreskrifter om dokumentation av beslut enligt 3 kap. den nya förfarandelagen.

Oskadliggörande av förverkad egendom som saknar legalt användningsområde

Åklagaren ska enligt 3 kap. 3 § den nya förfarandelagen som huvudregel pröva en fråga om förverkande av egendom som uppenbart saknar legalt användningsområde. Med egendom som uppenbart saknar legalt användningsområde avses typiskt sett narkotiska preparat där det inte råder någon tvekan om att substansen är otillåten att inneha (prop. 2023/34:144 s. 397). Om beslutet riktas mot någon som är misstänkt för brott med koppling till frågan om förverkande ska det meddelas senast i samband med att åklagaren beslutar om huruvida åtal ska väckas eller att förundersökningen ska läggas ned. Om åklagaren finner att det finns särskilda skäl för det får han eller hon i stället begära att rätten prövar frågan.

Ett beslut enligt 3 kap. 3 § den nya förverkandelagen kan bli föremål för överprövning i de fall förverkandesubjektet anmäler missnöje mot förverkandebeslutet. Det förhållandet att en enskild under förundersökning gör gällande att han eller hon har rätt att inneha egendomen, t.ex. med stöd av läkemedelsrecept, licens eller direkt med stöd av lag, kan därför utgöra sådana omständigheter som motiverar att frågan underställs rättens prövning. Att egendomen eventuellt skulle kunna ha betydelse som bevis i en följande rättegång, t.ex. för att den tilltalade invänder eller kan förväntas invända att ett narkotiskt preparat har en ovanligt låg koncentration och att ett narkotikabrott avseende preparatet därmed skulle ha ett lägre straffvärde, utgör däremot inte ett skäl mot att åklagaren fattar

beslut om förverkande. I stället blir hanteringen av den förverkade egendomen en verkställighetsfråga, om missnöje inte anmäls mot åklagarens förverkandebeslut, eftersom det då får laga kraft och därmed också får verkställas (prop. 2023/34:144 s. 319). När förverkandebeslut av nu aktuellt slag får verkställas blir reglerna i lagen (1974:1066) om förfarande med förverkad egendom och hittegoods m.m. tillämpliga. Enligt 5 § den lagen ska egendom som kan befaras komma till brottslig användning eller eljest är olämplig för försäljning oskadliggöras. För att undvika att oskadliggörande sker i ett för tidigt skede bör åklagaren, om det kan vara av betydelse för prövningen av en fråga om ansvar för brott, ha en möjlighet att besluta att oskadliggörande ska ske först efter att domen i ansvarsfrågan har fått laga kraft.

5.2.4 Informationsskyldighet

Förslag: I samband med att ett företag underrättas om en utredning om företagsbot ska företaget också underrättas om de rättssäkerhetsregler som gäller för en juridisk person i en utredning om företagsbot.

En tredje man som hävdar rätt till egendom som yrkas, eller kan komma att yrkas förverkad ska informeras om de rättssäkerhetsregler som finns.

Skälen för förslaget

Genom den nya förfarandelagen tydliggörs att de rättssäkerhetsregler som finns till skydd för en fysisk person som misstänks för brott också gäller för en juridisk person i samband med en utredning om företagsbot. Det framgår vidare av lagen att en tredje man i vissa fall har rätt till ett juridiskt biträde. I propositionen En ny förverkandelagstiftning (prop. 2023/24:144) bedömer regeringen att det bör framgå direkt av författning att vissa rättssäkerhetsgarantier – däribland att den som utredningen rör ska underrättas om sin rätt att anlita rättsligt biträde – ska gälla, motsvarande de regler som enligt 12 § förundersökningskungörelsen, och att bestämmelser som tar sikte på sådana rättigheter ska ges i förordning. Samma bedömning görs för en tredje mans rätt till information om rätten till juridiskt biträde i vissa fall (prop. 2023/24:144 s. 341). Bestämmelser om underrättelse om sådan information bör därför tas in i den nya förordningen.

5.2.5 Ersättning till rättsliga biträden m.m.

Förslag: I fråga om ersättning till rättsliga biträden ska bestämmelserna som gäller för offentliga försvarare tillämpas. Bestämmelserna om återbetalning till staten ska återspegla vad som gäller för offentliga försvarare.

Skälen för förslaget

Rätten till juridiskt biträde framgår av 6 kap. 1 § den nya förfarandelagen. Ersättning till sådana biträden liksom regler om återbetalning till staten

behöver regleras i den nya förordningen. Beträffande ersättning till juridiska biträden bör bestämmelser i förordningen (1997:406) om offentlig försvarare m.m. göras tillämpliga. Avseende återbetalning bör motsvarande regler som gäller för återbetalning för offentliga försvarare införas i den nya förordningen.

5.3 Uppgiftsskyldighet för Skatteverket i en utredning om självständigt förverkande

Förslag: Skatteverket ska, på begäran av Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Åklagarmyndigheten, lämna ut vissa uppgifter från beskattningsdatabasen om uppgifterna behövs i en utredning om självständigt förverkande.

Skälen för förslaget

Syftet med en utredning om självständigt förverkande är att utreda om egendomen härrör från brottslig verksamhet och vem den tillhör, ta ställning till om det finns tillräckliga skäl att väcka talan om förverkande och att se till att bevisningen kan presenteras i ett sammanhang (2 kap. 1 § den nya förfarandelagen).

Eftersom behovet av information i en utredning om självständigt förverkande liknar behovet i förundersökning, föreslår regeringen i propositionen En ny förverkandelagstiftning (prop. 2023/24:144) att vissa författningar som ger utredande myndigheter möjlighet att inhämta information från andra myndigheter och privata aktörer anpassas för att omfatta den nya förverkandeformen. När det gäller behovet av information från Skatteverket bedömer regeringen att Skatteverket bör omfattas av en ny uppgiftsskyldighet i förordning som säkerställer att relevant informationen får lämnas till brottsbekämpande myndigheter utan hinder av sekretess (prop. 2023/24:144 s. 308–310).

En uppgiftsskyldighet för Skatteverket gentemot brottsbekämpande myndigheter finns i 8 1 § förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. Enligt den bestämmelsen ska uppgifter från beskattningsdatabasen, på begäran av Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten, lämnas ut i den utsträckning det behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott. De uppgifter som ska lämnas ut är uppgifter per betalningsmottagare i en sådan arbetsgivardeklaration eller förenklad arbetsgivardeklaration som avses i 26 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244), identifikationsuppgifter för den uppgiftsskyldige och betalningsmottagaren, och uppgift om den redovisningsperiod som deklarationen avser.

Uppgiftsskyldigheten i 8 1 § förordningen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet kan gälla inför beslut och i en utredning om självständigt förverkande. De uppgifter som uppgiftsskyldigheten omfattar är dock generellt sett inte tillräckliga för att en utredning ska kunna bedrivas på ett effektivt sätt. För att kunna bedöma

om en enskilds tillgångar inte står i proportion till innehavarens legitima förvärvskällor eller förmögenhetsförhållanden i övrigt, kan en omfattande och inte sällan komplex kartläggning behöva göras. Uppgiftsskyldigheten bör därför utvidgas till att omfatta fler uppgifter i beskattningsdatabasen.

Vilka uppgifter som beskattningsdatabasen får innehålla framgår av 2 kap. 3 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. För att bedriva en utredning om självständigt förverkande på ett effektivt sätt kan det finnas behov av uppgifter från beskattningsdatabasen om en fysisk persons identitet, medborgarskap, bosättning och familjeförhållanden samt en juridisk persons identitet, säte, ägarförhållanden samt firmatecknare och andra företrädare (punkterna 1 och 2), registrering för skatter och avgifter och underlag för fastställande av skatter och avgifter (punkterna 3 och 4), bestämmande av skatter och avgifter (punkten 5), underlag för fastighetstaxering (punkten 6), uppgifter som behövs för handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter (punkten 8) och beslut, betalning, redovisning och övriga åtgärder i ett ärende (punkten 11). Uppgiftsskyldigheten bör därför utvidgas till att omfatta dessa uppgifter, om uppgifterna behövs i en utredning om självständigt förverkande. Det kan inte uteslutas att även andra uppgifter i beskattningsdatabasen kan vara av värde för en utredning om självständigt förverkande, såsom uppgifter om revision och annan kontroll av skatter och avgifter respektive yrkanden och grunder i ett ärende (punkterna 7 och 10). Behovet av sådana uppgifter bedöms dock inte vara särskilt betydande. Med beaktande härav och att det handlar om uppgifter som anses känsliga ur integritetssynpunkt, bör de inte omfattas av uppgiftsskyldigheten.

Sammanfattningsvis bör uppgiftsskyldigheten i 81 § förordningen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet utvidgas. På begäran av utredande myndigheter bör uppgifter som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–6, 8 och 11 lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet lämnas ut, om uppgifterna behövs i en utredning om självständigt förverkande.

Förslaget innebär en ökad personuppgiftsbehandling, både hos Skatteverket och mottagande myndigheter. I vissa fall kan det röra sig om behandling av sådana särskilda kategorier av personuppgifter (känsliga personuppgifter) som avses i artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (härefter EU:s dataskyddsförordning). Exempelvis kan uppgift om familjeförhållanden indirekt vara en uppgift om sexuell läggning och det kan även förekomma uppgifter om ställföreträdarskap som utgör indirekta uppgifter om hälsa.

Genom den föreslagna utvidgningen av uppgiftsskyldigheten kommer det finnas en sådan grund för personuppgiftsbehandlingen hos Skatteverket som avses i artikel 6.1 c EU:s dataskyddsförordning. Personuppgiftsbehandlingen kommer också att vara nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse (se artikel 6.1 e EU:s dataskyddsförordning). Syftet med behandlingen, att bekämpa brottslighetens ekonomiska drivkrafter och att säkerställa att sådana illegitima tillgångar som brottsligheten kan ge upphov till inte kan användas på ett sätt som riskerar

att på olika sätt skada samhället, utgör ett sådant viktigt allmänt intresse som även tillåter behandling av känsliga personuppgifter (se artikel. 9.2 g EU:s dataskyddsförordning). Behandlingen ryms vidare inom ramen för befintliga ändamål som uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet får behandlas för (se 1 kap. 5 § 3 lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet). För personuppgiftsbehandlingen hos de mottagande myndigheterna finns, som konstateras i propositionen En ny förverkandelagstiftning, stöd i brottsdatalagen (2018:1177) jämte tillhörande registerförfattningar (prop. 2023/24:144 s. 313). Det saknas därför behov av ytterligare reglering eller ändringar i befintlig lagstiftning.

Av 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen framgår att var och en gentemot det allmänna är skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten. Skyddet mot betydande intrång får endast begränsas genom lag och för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. Vidare får en sådan begränsning inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den eller sträcka sig så långt att den utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen såsom en av folkstyrelsens grundvalar (se 2 kap. 20 och 21 §§ regeringsformen).

Den föreslagna utvidgningen av uppgiftsskyldigheten omfattar förvisso en relativt omfattande mängd uppgifter som delvis kan vara känsliga. Den utökade uppgiftsskyldigheten gäller dock enbart inom ramen för utredningar om självständigt förverkande. Det måste också beaktas att förslaget inte innebär att utredande myndigheter per automatik får tillgång till alla slags uppgifter som uppgiftsskyldigheten omfattar så snart en utredning om självständigt förverkande har inletts, utan det måste finnas ett behov av de specifika uppgifterna i den aktuella utredningen. Om det finns ett behov av en viss slags uppgifter beror av omständigheterna i den aktuella utredningen och exempelvis vilka invändningar som framförts. Vidare ska beaktas att det hos de mottagande myndigheterna finns begränsningar kring hur uppgifterna får behandlas, såsom att känsliga uppgifter endast får användas som komplement och under förutsättning att det är absolut nödvändigt för ändamålet med behandlingen (se 2 kap. 11 § brottsdatalagen) samt längsta tillåtna tid för personuppgiftsbehandlingen. Dessutom ska beaktas att regeringen i propositionen En ny förverkandelagstiftning har föreslagit nya sekretessbestämmelser som ger ett starkt sekretesskydd för allmänna och enskilda intressen i en utredning om självständigt förverkande (prop. 2023/24:144 s. 361–374).

Sammantaget är bedömningen att den föreslagna uppgiftsskyldigheten inte utgör ett betydande intrång i den personliga integriteten på det sätt som avses i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen. Uppgiftsskyldigheten kan därför regleras i förordning. Med hänsyn till bl.a. ovan nämnda begränsningar av uppgiftsskyldigheten och möjligheterna att behandla personuppgifter till följd av den, är bedömningen att den utökade personuppgiftsbehandling som den utvidgade upplysningsskyldigheten kommer att medföra är proportionerlig i förhållande till den samhällsnytta som behandlingen kan förväntas leda till. Vidare säkerställer de skyddsåtgärder som redan gäller för de mottagande myndigheterna, i förening med de nya sekretessbestämmelser som föreslagits, de registrerades rättigheter och intressen.

5.4 Polismyndigheten ska göra utbetalningar till följd av vissa förverkandebeslut

Förslag: Om en målsägande har rätt till betalning ur det som staten fått in till följd av ett förverkandebeslut, ska Polismyndigheten kontakta målsäganden och översända pengarna.

Skälen för förslaget

Förslaget att en målsägandes rätt till betalning ska prövas samtidigt som förverkandebeslutet fattas

När egendom förverkas tillfaller egendomen staten om inte annat är särskilt föreskrivet. Om en enskild har ett anspråk som svarar mot den egendom som förverkats ska staten, enligt hittillsvarande 36 kap. 17 § brottsbalken, ersätta den enskilde. Ett sådant anspråk prövas först efter domen där förverkandefrågan har prövats. I propositionen En ny förverkande lagstiftning (prop. 2023/24:144) föreslås att penningmedel regelmässigt ska förverkas oberoende av enskilda anspråk som svarar mot den förverkade egendomen. Det får sannolikt till följd att antalet anspråk på ersättning kommer att öka väsentligt. Mot den bakgrunden föreslår regeringen i propositionen en ny ordning som innebär att målsägandens rätt till betalning ur förverkade penningmedel prövas redan i samband med prövningen av förverkandefrågan (prop. 2023/24:144 s. 281–286). Enligt föreslagna 36 kap. 22 § brottsbalken ska rätten, om den beslutar om förverkande av penningmedel och målsäganden i samma rättegång har framställt ett anspråk på penningmedel som svarar mot det som förverkas, om anspråket bifalls, fastställa att målsäganden har rätt till betalning ur det som staten får in till följd av förverkandebeslutet.

Sedan domen fått laga kraft ska medel betalas ut till den enskilde när sådana flutit in. I det ledet ska det inte ske någon ny prövning av beloppets storlek, utan det är då fråga om en ren utbetalning av det belopp som domstolen har fastställt i domen (prop. 2023/24:144 s. 441–443).

Polismyndigheten ska betala målsäganden när medel flutit in

I propositionen föreslås inte någon reglering om vilken eller vilka myndigheter som ska ombesörja utbetalningen till målsäganden. Det bör i stället regleras i förordning.

Som framgår av avsnitt 4.1 är det i huvudsak Polismyndigheten och Kronofogdemyndigheten som är involverade i verkställigheten av beslut om förverkande. Ett beslut om värdeförverkande verkställs i första hand genom uppbörd, vilket Polismyndigheten har hand om. Uppbörd sker enligt 4 § bötesverkställighetslagen genom att den dömda betalar frivilligt till Polismyndigheten. Om det mottagna bötesbeloppet ska tillfalla någon annan än staten eller återbetalas, ska Polismyndigheten enligt 5 § bötesverkställighetsförordningen underrätta den som är berättigad till beloppet och översända detta. Om betalning inte sker frivilligt, ska Polismyndigheten ansöka om indrivning, vilket Kronofogdemyndigheten hand om. Egendom som sakförverkas har normalt tagits i beslag eller penningbeslag. Beslutet om förverkande blir i dessa fall verkställt i och med att beslutet får laga kraft. Det är därför sällan aktuellt att Kronofogdemyndigheten

verkställer förverkandebeslutet. När ett förverkande har verkställts ska egendomen tas om hand på det sätt som framgår av lagen om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m. Av 10 § den lagen följer att pengar ska redovisas till staten. Annan egendom ska som utgångspunkt säljas av Polismyndigheten.

Även om verkställigheten av beslut om förverkande är uppdelade mellan Polismyndigheten och Kronofogdemyndigheten, bör uppgiften att genomföra utbetalningar enligt nya 36 kap. 22 § brottsbalken inte delas mellan myndigheterna. Det är inte ändamålsenligt att två myndigheter behöver bygga upp parallella system för sådana utbetalningar. Utifrån de uppgifter som Polismyndigheten har i dag vid verkställighet av förverkandebeslut framstår det som naturligt att uppgiften läggs på Polismyndigheten. Om en målsägande har rätt till betalning ur det som staten fått in till följd av ett förverkandebeslut, bör Polismyndigheten kontakta målsäganden och översända pengarna. Bestämmelsen om detta bör placeras i förordningen (2004:1319) om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m.

Det är viktigt att det finns rutiner hos Polismyndigheten och Kronofogdemyndigheten om den praktiska hanteringen kring utbetalningar. I sammanhanget kan nämnas att det av 1 § förordningen om förfarande med förverkad egendom och hittegods m.m. framgår att bl.a. Polismyndigheten får meddela närmare föreskrifter om exempelvis egendom som tillfallit staten på grund av förverkande. Vidare framgår av 26 § bötesverkställighetsförordningen att bl.a. Polismyndigheten och Kronofogdemyndigheten får meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för verkställighet av bestämmelserna om uppbörd och indrivning.

5.5 Följdändringar

Förslag: Till följd av omstruktureringar i förverkandelagstiftningen, ska följdändringar göras i strafföreläggandekungörelsen, utsökningsförordningen, förordningen om rättsväsendets informationssystem, förordningen om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten och polisförordningen.

Skälen för förslaget

I syfte att skapa en samlad, överskådlig och lättillämpad förverkandereglering föreslår regeringen i propositionen En ny förverkandelagstiftning (prop. 2023/24:144) att det införs ett nytt 36 kap. i brottsbalken som är strukturerat på ett annat sätt än det hittillsvarande 36 kap. brottsbalken. Vidare föreslås att lagen om förfarandet i vissa fall vid förverkande m.m. och lagen (2008:369) om förfarandet vid förverkande av utbyte av brottslig verksamhet i vissa fall ska upphävas. Bestämmelser som har motsvarighet i de lagarna samlas i den nya förfarandelagen. Till följd av dessa omstruktureringar behöver följdändringar göras i strafföreläggandekungörelsen (1970:60), utsökningsförordningen, förordningen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem, förordningen (1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten och polisförordningen.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Ändringarna i bötesverkställighetslagen och bötesverkställighetsförordningen ska träda i kraft den 1 januari 2025. Övriga ändringar ska träda i kraft den 8 november 2024.

Möjligheten att i vissa fall använda en annan uppgift än namn vid dokumentation under en utredning om självständigt förverkande ska gälla till den 30 april 2029.

Bedömning: Det finns inget behov av övergångsbestämmelser.

Skälen för förslaget och bedömningen

Den nya förverkandelagstiftningen ska enligt regeringens förslag träda i kraft den 8 november 2024. Med hänsyn till att de bestämmelser som föreslås i denna promemoria kompletterar den nya förverkandelagstiftningen, bör de träda i kraft samtidigt som den. Lagstiftningsprocessen för lagändringar tar dock generellt sett längre tid än förordningsändringar. Föreslagna ändringar i bötesverkställighetslagen, och därmed sammanhängande ändringar i bötesverkställighetsförordningen, bedöms därför inte kunna träda i kraft förrän den 1 januari 2025.

Den föreslagna möjligheten att under en utredning om självständigt förverkande i vissa fall använda en annan uppgift än namn vid dokumentation motsvarar en bestämmelse i förundersökningskungörelsen som är tidsbegränsad och gäller till den 30 april 2029. Den föreslagna bestämmelsen bör därför gälla till samma datum.

Några övergångsbestämmelser behövs inte.

7 Konsekvenser

Bedömning: De kostnader som förslagen kan ge upphov till för det allmänna ryms inom ramen för berörda anslags befintliga ekonomiska ramar.

Skälen för bedömningen

I propositionen En ny förverkandelagstiftning bedömer regeringen konsekvenserna av den nya förverkandelagstiftningen (prop. 2023/24:144 s. 378–383). I stort gör regeringen bedömningen att förslagen förväntas leda till effektivare möjligheter att bekämpa brottslighetens ekonomiska drivkrafter. Beträffande ekonomiska konsekvenser gör regeringen bedömningen att förslagen innebär kostnader för uppstart, anpassningar av it-system, utbildning, nyrekrytering och löpande ärendehantering för domstolar och myndigheter samt ökade kostnader för rättsliga biträden. Kostnaderna för de brottsbekämpande myndigheterna, de allmänna domstolarna och rättsliga biträden är finansierade med ökade anslag i enlighet med budgetpropositionen för 2023. Avseende de kostnader som

förslagen kan ge upphov till för andra statliga myndigheter gör regeringen bedömningen att de inte är större än att de ryms inom berörda myndigheters befintliga ekonomiska ramar.

Denna promemoria innehåller förslag till bestämmelser som kompletterar den nya förverkandelagstiftningen. Förslagen innebär i stort inga konsekvenser utöver de som beskrivs i propositionen och som är finansierade genom utökade anslag i enlighet med budgetpropositionen för 2023.

Vissa av förordningsförslagen kan dock i sig leda till kostnader. Det gäller framför allt två av förslagen. Det ena är förslaget att den som inställt sig till förhör under en utredning om självständigt förverkande har rätt till ersättning av allmänna medel (se avsnitt 5.2.2). Förslaget kan leda till något utökad arbetsbörda för Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Åklagarmyndigheten samt kostnader för det allmänna. Det andra är förslaget att Polismyndigheten ska göra utbetalningar till följd av vissa förverkandebeslut (se avsnitt 5.4). Förslaget innebär en utökad arbetsbörda för Polismyndigheten och kan förväntas leda till kostnader för bl.a. it-utveckling. De kostnader som förordningsförslagen kan ge upphov till för det allmänna bedöms kunna hanteras inom ramen för berörda myndigheters befintliga ekonomiska ramar.

När det gäller förslagen om ändringar i bötesverkställighetslagen och bötesverkställighetsförordningen bedöms dessa författningsändringar medföra marginella kostnadsökningar för rättsväsendet. De bedöms därför kunna finansieras inom ramen för myndigheternas befintliga anslag.

8 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i bötesverkställighetslagen (1979:189)

1 § Bötesstraff verkställs genom uppbörd eller indrivning. Regeringen bestämmer, i vad mån uppbörd skall ske.

Lagens bestämmelser om böter gäller också vite. Bestämmelserna i 1–13 §§ gäller dessutom *sådant självständigt förverkande* och sådan särskild rättsverkan av brott som innefattar betalningsskyldighet. Vad som sägs i lagen om dom gäller även beslut.

Paragrafen innehåller bestämmelser om lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Genom ändringen i *andra stycket andra meningen* gäller bestämmelserna i 1–13 §§ även för sådant självständigt förverkande som innefattar betalningsskyldighet, det vill säga har formen av ett beslut om värdeförverkande. Ändringen är en följd av att förverkandeformen självständigt förverkande, vilken inte är en särskild rättsverkan av brott, införs i 36 kap. brottsbalken.